

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **S. H. G.**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 8. 2019, č. j. OAM-691/ZA-ZA11-ZA15-PS-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 10. 2019, č. j. 20 A 29/2019 – 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 3.400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

- I. Vymezení případu

[1] Žalobce v záhlaví popsaným rozhodnutím rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců do 24. 9. 2019 podle § 46a odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Krajský soud v Ostravě zamítl. Konstatoval, že odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného je kusé, na hranici přezkoumatelnosti a některé jeho pasáže ani nejsou příliš přiléhavé. Krajský soud však nepřistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný v odůvodnění správně poukázal na to, že žalobce opakovaně neoprávněně překračoval hranice států, nerespektoval uložené správní vyhoštění a odmítá se vrátit do Bulharska. Uvedené závěry ob stojí jako důvod, pro který nelze rozumně předpokládat, že sledovaného účelu (tj. zajištění žalobce za účelem jeho předání jinému členskému státu, který je příslušný rozhodovat o jeho žádosti o mezinárodní ochranu), bude dosaženo za použití zvláštních opatření uvedených v § 47 odst. 1 zákona o azylu. Volba zvláštních opatření je totiž vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci těchto opatření a že jejich uložení je dostatečné k zabezpečení jeho účasti v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Za situace, kdy uvedený předpoklad splněn není, jak se stalo v žalobcově věci, je při splnění ostatních podmínek uvedených v § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu (jejichž splnění žalobce nezpochybňoval) zajištění legitimním prostředkem pro dosažení účelu sledovaného citovaným zákonným ustanovením.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž úvodem snáší argumenty pro její přijatelnost. Dále namítá zavádějící, zjevně nesprávné a nedostatečně odůvodněné vyhodnocení použitelnosti zvláštních opatření zakotvených v § 47 zákona o azylu. Zdůrazňuje, že není osobou, která by v minulosti nerespektovala rozhodnutí českých správních orgánů, vyhýbala se jim, nebo by snad byla zajištěna podle zákona o pobytu cizinců. Naopak, stěžovatel se sám dostavil do přijímacího střediska, aby podal žádost o mezinárodní ochranu, což žalovaný zjevně nezohlednil. Podle stěžovatele přistoupil žalovaný k odůvodnění nemožnosti uložení zvláštních opatření zjevně nedbale a nevyjádřil se individualizovaným způsobem ke vztahu zvláštních opatření a důvodu stěžovatelova zajištění.

[4] Rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, neboť ve výroku je uvedeno zajištění podle § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu, v odůvodnění však žalovaný výslovně argumentuje důvodností zajištění podle § 46a odst. 1 písm. c) téhož zákona.

[5] Stěžovatel požaduje zrušení rozsudku krajského soudu i rozhodnutí žalovaného a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že stěžovatel dne 25. 9. 2019 svévolně opustil pobytové středisko a od té doby není jeho pobyt znám. Je tudíž otázkou i jeho osobní účast na řízení o kasační stížnosti. Je zřejmé, že se stěžovatel na území České republiky nenachází a ani o to neusiluje. Žalovaný trvá na správnosti svých závěrů a poukazuje na své vyjádření k žalobě. Možností uložení zvláštních opatření se zabýval dostatečně. Navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti

[7] Soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.) přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[8] Soud předesílá, že se v dané věci nemusel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., neboť nejde o „věc mezinárodní ochrany“, jak byla vyložena v usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 1. 2015, č. j. 9 Azs 66/2014 – 69, č. 3181/2015 Sb. NSS. V souzené věci jde o přezkum rozhodnutí o zajištění cizince, které, byť bylo vydáno v režimu zákona o azylu, do věcné působnosti § 104a s. ř. s. nespadá. Argumentaci obsahující důvody pro přijetí kasační stížnosti k meritornímu přezkumu proto soud ponechává stranou.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Podle § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu může ministerstvo (tj. žalovaný) v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže bude přemístěn do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie a existuje-li vážné nebezpečí útěku, zejména pokud se již v minulosti vyhnul provedení přemístění, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.

[11] Zajištění cizince je mimořádným institutem, který představuje citelný zásah do jeho práv v podobě omezení nebo dokonce zbavení osobní svobody. Může být proto přípustný jen za podmínek stanovených zákonem. Zajištění je ve vztahu subsidiarity k mírnějším donucovacím opatřením (tj. „zvláštním opatřením“ podle § 47 zákona o azylu), a z tohoto důvodu jsou na žalovaného kladeny požadavky na řádné a individualizované odůvodnění nevyužití zvláštních opatření. Nejvyšší správní soud přisvědčuje krajskému soudu, že v posuzované věci žalovaný zmíněným požadavkům dostal.

[12] Zvláštními opatřeními dle § 47 odst. 1 zákona o azylu jsou povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené. Zvláštní opatření je možno považovat za účinná jen tehdy, pokud jimi lze dosáhnout daného konkrétního účelu zajištění mírnějšími prostředky - bez fyzického zajištění žadatele. Podle rozsudku ze dne 10. 10. 2016, č. j. 7 Azs 185/2016 - 23, „[v]olba mírnějších opatření než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, mezi něž lze řadit zmíněné zvláštní opatření, je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení jeho účasti v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření.“

[13] Ze správního spisu plyne, že stěžovatel přicestoval do České republiky dne 3. 8. 2019 v úkrytu nákladního vozu ze Srbska, kde se zdržoval přibližně dva a půl měsíce. Zadržen byl téhož dne policií v Brně. Předtím pobýval v Bulharsku (od 1. 9. 2017), kde opakovaně žádal o mezinárodní ochranu, ale jeho žádost byla třikrát zamítnuta. V Bulharsku používal jinou identitu. Byl mu vydán příkaz k opuštění Bulharské republiky, proto vycestoval do Srbska. V roce 2011 žádal o azyl také v Německu, odkud byl dne 22. 2. 2017 vyhoštěn a následně pobýval v uprchlickém táboře v Kábulu.

[14] Dne 4. 8. 2019 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany. Řízení o žádosti bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 9. 2019 zastaveno podle § 25 písm. i) zákona o azylu s tím, že státem příslušným k posouzení žádosti je Bulharská republika. V rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel uvedl, že se nechce vrátit do Bulharska, pokud mu Česká republika nepomůže, uteče. Pokud mu bude uložena povinnost vycestovat, nebude ji respektovat.

[15] V souzené věci žalovaný založil závěr o neúčinnosti zvláštních opatření na shora uvedených zjištěních. Shrnul, že stěžovatel opakovaně překračoval neoprávněně hranice členských států. Vyhoštění do vlasti po azylovém řízení nerespektoval a opětovně přicestoval do členských států. Je zřejmé, že se odmítá vrátit do vlasti i do Bulharské republiky. Na území České republiky nemá žádné rodinné vazby, není zde hlášen k pobytu. Žalovaný shrnul, že v případě stěžovatele nelze rozumně předpokládat, že by náhle své jednání změnil a respektoval by uložená zvláštní opatření.

[16] Nejvyšší správní soud se shoduje s krajským soudem v tom, že žalovaný patřičně zohlednil uvedená skutková zjištění a zabýval se možností uplatnění zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu. Soud považuje žalovaným zohledněné skutečnosti za nepochybně relevantní pro úvahu, zda by byla zvláštní opatření dostatečně účinná. Žalovaný k zajištění přistoupil na základě objektivních okolností spočívajících v předchozím jednání stěžovatele, přičemž tyto individuální okolnosti v případě stěžovatele plně odpovídají judikatorním požadavkům na výjimečnost institutu zajištění, namísto uložení mírnějších opatření.

[17] Žalovaný nevycházel ze závěru, že stěžovatel v minulosti nerespektoval rozhodnutí českých správních orgánů, či že byl zajištěn podle zákona o pobytu cizinců, jak stěžovatel namítá v kasační stížnosti. Takové úvahy v rozhodnutí žalovaného obsaženy nejsou. Žalovaný vycházel ze zjištění, že stěžovatel v minulosti nerespektoval rozhodnutí správních orgánů jiných členských států (Německo) a do budoucna jednoznačně vyjádřil svou neochotu podřídit se rozhodnutím českých správních orgánů. Na závěr žalovaného o neúčinnosti zvláštních opatření nemůže mít žádný vliv ani skutečnost, že se stěžovatel sám dostavil do přijímacího střediska za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu.

[18] V nyní projednávaném případě proto žalovaný nepochybil, pokud namísto užití zvláštních opatření přistoupil k zajištění stěžovatele. Pro skutečnost, že zvláštní opatření dle zákona o azylu by nebyla v případě stěžovatele účinná, a tedy pro nutnost přistoupit k zajištění, v případě stěžovatele svědčilo více na sobě nezávislých, shora popsanych faktorů.

[19] Nelze přisvědčit ani námitce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného pro rozpor mezi výrokem a odůvodněním. Je pravdou, že žalovaný v závěru rozhodnutí odkázal též na § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Jak z výroku rozhodnutí, tak z celého odůvodnění je však zřejmé, že stěžovatel byl zajištěn pouze podle § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu. Byť může být odkaz na nesprávné ustanovení zákona o azylu matoucí, a to tím spíše, pokud je vytržen z odůvodnění, s ohledem na celkový kontext daného rozhodnutí je zjevné, podle jakého ustanovení byl stěžovatel zajištěn a žalovaný rozhodoval.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, soud náhradu nákladů nepřiznal, protože mu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

[22] Stěžovateli byl krajským soudem ustanoven zástupce Mgr. Ladislav Bárta, advokát (usnesení ze dne 12. 9. 2019, č. j. 20 A 29/2019 – 10). Hotové výdaje a odměnu ustanoveného zástupce platí stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokáta v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), částkou 3.100 Kč za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) a dále částkou 300 Kč, která představuje paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Částka v celkové výši 3.400 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. února 2020

JUDr. Lenka Kaniová.
předsedkyně senátu